

ואתחנן(178)

מתקרב אלינו, לכן מזכירים את שמו יתברך בתיבה השניה. "ה' לישועתך קוית", מאחר שהתקרבנו אליו יתברך בתפילה ובקריאה, הרי כשיעור זה גם השי"ת מתקרב אלינו, ומיד פותחים באמירת שמו הגדול.

ספר "אזניים לתורה"

"ומצאת", רק מי שתפילתו שלימה

ובקשָׁתָם מִשֵּׁם אֱת ה' אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאָתָּהּ פִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל לִבְכֶּךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ (ד. כט)

מדוע נקט הכתוב "ובקשָׁתָם" בלשון רבים, ואילו "ומצאת" בלשון יחיד? כך יש לבאר: כתוב במסכת ראש השנה (יח.) שניים עולים למיטה (נעשים חולים), זה ניצול וזה לא, זה מתפלל ונענה וזה מתפלל ולא נענה. מה ההבדל ביניהם? תפילתו של אחד שלימה ושל השני לא. לכן "ובקשָׁתָם" זה מתיחס לכולם, כולם יכולים לבקש, אבל "ומצאת" נאמר ביחיד, כי הדבר תלוי בעומק כוונת לבו של המתפלל: זה תפילתו שלמה וזה לא, זה ימצא את מבוקשו וזה לא ימצא.

ספר "ומתוק האור"

לנצל את יצר הקנאה לטובה

בְּשָׂמִים מְמַעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת (ד. לט)

רבי עקיבא איגר הסביר את הפסוק בדרך צחות, וכך אמר: כלל גדול בעולם הוא, שאדם מקנא באנשים אחרים. זהו טבע האדם ואין כמעט אפשרות לעקרו. אולם באמת אין צורך לעקור את הטבע האנושי, אלא יש לכוונו ולנצלו לטובה. כיצד? כיצד נהפוך יצר הקנאה בזולת לכלי של עליה ועבודה? מסביר רע"א, על כך רומז הפסוק: "בְּשָׂמִים מְמַעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת". כלומר בכל הנוגע לעניני "בְּשָׂמִים", לרוחניות ועבודת ה' יתברך, עליך להתבונן "מְמַעַל", כלומר אל האנשים הטובים ממך שהם מעליך, וכך תדרוש מעצמך יותר ויותר ותתעלה כמותם בעבודתו יתברך. אבל כאשר המדובר הוא בעסקי "הָאָרֶץ", הדרך הטובה ביותר היא להתבונן "מתחת", כלומר אל האנשים שיש להם פחות ממך, מהם תלמד כמה ניתן להסתפק במועט, וכמה עליך לשבח את הקב"ה על מה שנתן לך.

ספר "ומתוק האור"

שִׁמְעַי שְׁרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד (ד. י)

השם זה מידת הרחמים ואילו אלוקים זה מידת הדין, היה הגה"צ רבי אליהו לאפיין "צ"ל אומר: זה ענינה של קריאת שמע, לאמר: שתי ההנהגות של הקב"ה חד הם, כלומר אף על פי שרואים שהשי"ת מתנהג כביכול אתנו פעם במידת הדין ופעם במידת הרחמים, יודעים אנו

וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי רַב לָךְ אֵל תּוֹסֵף דְּבַר אֵלַי עוֹד בְּדָבָר הַזֶּה (ג. כ)

בזוהר הקדוש מבואר, שמיתת האדם נגרמת על ידי דיבורו, שכן לכל אדם נקצב כמה דיבורים יצאו מפיו כל ימי חייו, וכאשר הוא מרבה דברים מקרב בכך את מיתתו. לפי זה יובן הפסוק (קהלת ז, יז): "אל תהי סכל למה תמות בלא עתך", כי הסכל מרבה דברים, וכבר אמרו בזוהר הקדוש (בלק): סימן לשטות, מילין, ועל כן אומר הפסוק: אל תהיה סכל ואל תרבה בדברים, כי אז תמהר מיתתך, ולא תמות בלא עתך? אף כאן אמר הקב"ה למשה רבינו: רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה, עלה ראש הפסגה... כי באמת צריך היה משה למות במדבר, אלא שלא השלים את מכסת הדיבורים שאותם צריך היה לדבר בימי חייו, אבל כאשר הרבה להתפלל שלא ימות, כמעט והשלים בזה את מכסת הדיבורים שנקצב לו בחייו, לכן הזהירו: "רב לך אל תוסף דבר", כי אז תמהר את מיתתך.

וזו כוונת הפסוק הפותח את ספר דברים "אלה הדברים אשר דיבר משה": דהיינו: שהיה צריך לדבר את כל הדברים האלה להשלמה תכליתו. יש כאן חידוש גדול שרק דיבורי תורה אינם מחסרים את מספר הדיבורים שנקצב לו לאדם בחייו, מה שאין כן בדיבורי התפילה.

ספר "כמוצא שלל רב" בשם דברי שאול מגלת קהלת

וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּהֶ' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלָכֶם הַיּוֹם (ד. ד)

בספרים הקדושים נאמר, כי מאתיים וארבעים ושמונה המילים שבקריאת שמע, נותנות כח חיים ברמ"ח אבריו של האדם. ברם, באמת אין בשלושת הפרשיות של קריאת שמע אלא מאתיים וארבעים ושבע מילים, אבל המילה "אמת" שיש לאומרה יחד עם "ה' אלוֹקֶכֶם אמת", היא המשלימה את המנין רמ"ח. זהו שמרמז כאן הכתוב: "וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בָּהֶ' אֱלֹהֵיכֶם", ותאמרו את כל זה יחד בסוף קריאת שמע, כי אז תזכו "חַיִּים כְּלָכֶם הַיּוֹם", שתשפיעו כח חיים על כל רמ"ח אברייכם כך שכל עצמכם תהיו מלאי חיות.

ספר "מענינה של תורה"

פִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹהִים קְרִבִּים אֵלָיו כֹּה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל קְרָאָנוּ אֵלָיו (ד. י)

ככל שאנו קוראים אליו, ומתפללים כראוי, כך בשעיוור זה השי"ת מתקרב אלינו "אֱלֹהִים קְרִבִּים" אלינו, הרי זה מקביל אל "בְּכָל קְרָאָנוּ אֵלָיו". זה הרמז שנהגו לומר "לישועתך קויתי ה'", ג' פעמים בחילוף סדר התיבות. "לישועתך קויתי ה'", זו הדרגה בתחילת התפילה. "לישועתך ה' קויתי", לאחר שקראנו אל השי"ת, הוא

השי"ת. אך כדי שיתאפשר לו לעשותם, שיוסרו ממנו כל המכשולים והמפריעים להגיע אל התכלית הסופית, זקוק הוא לברכה וחיים כאן, בעולם הזה.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם המגיד מדובנא

הלכה: הקדמה כבוד אביו לכבוד זקינו
כתב הרמ"א (יו"ד סי' ר"מ סכ"ד): אלא דחייב בכבוד אביו יותר מכבוד אבי אביו. כתב הפסקים ותשובות (אות סב): וכתבו כמה אחרונים, שכוונת הרמ"א שצריך להקדים את אביו, הוא דווקא באופן שאין אביו חייב בכבוד זקינו, כגון לאחר מיתת אביו וזקינו, שאז כבוד אביו קודם לזקנו, אבל באופן שגם אביו חייב בכבוד זקינו, כגון כששניהם צריכים לאיזה דבר, יקדים את זקינו, לפי שהוא ואביו חייבים בכבודו. אמנם יש חולקים על זה. וכדי שלא יכנס לספיקות, ראוי לכל אדם שיאמר לבנו להקדים את כבוד זקינו, ואף אם לא אמר כן בפירוש אלא שהבן יודע שזה רצון אביו יקדים את זקינו.

פתגם: ככל דבר צפון יופי, אך לא כל אחד מסוגל לדאוגו.
ספר "שמחלה"

חקירה: תנאי
אם לא התקיים, הוא מבטל את המעשה, או רק את הדין (שערי יושר ז-ח ד"ה אמנם גם: רק את הדין)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: בין חסידים למתנגדים
רבי מאיר מפרמישלן היה אומר: גם חסידים וגם מתנגדים אינם מקיימים תפילה בזמנה. חסידים מתפללים לא בזמן תפילה, ואילו מתנגדים אינם מתפללים בזמן תפילה.
ספר "חד וחלק" חלק (דף קנ) חלק ד'

שבת שלום
יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, פייגא אולגה בת ברנה, רינה בת פיבי. לידה קלה לרינה בת זהרה אנריאט. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים.
לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן משה

נאמנה שהשם הוא אחד ללא שום שינויים חלילה, כל השינוי הוא בנו ותלוי במעשינו. משל למה הדבר דומה, אחד נכנס בבית חולים וראה שלחולה אחד נותנים הרבה לאכול וגם מאכלים טובים וערבים ואילו לשני לא נותנים כלל לאכול ועוד מנתחים אותו ממנו חתיכות בשר, איש בער שאינו מבין תמה ואומר, ודאי עם הראשון התעסק רופא רחמן ולשני רופא אכזרי ורע לב, כמובן שהוא שוטה גמור, שכן רופא אחד לשניהם ואין הדבר תלוי בו, אלא במצב החולים.

ספר "לתתך עליון"

היראה, בית קיבול לחכמה
את ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא (ו. יג)
רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל שואל סתירה בדברי הגמרא במסכת ברכות: בדף ח. שם כתוב: מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד, ואילו בדף לג כתוב: אין לו להקב"ה בבית גניזו אלא אוצר של יראת שמים. האם יש לו גם זה וגם זה, או רק אחד מהם? מבאר רבי חיים, כי אכן אין להקב"ה רק ד' אמות של הלכה, אבל הרי צריך כלי להחזיק אותם, צריך בית קיבול, יראת שמים היא האוצר, בית הקיבול, אשר לתוכו מכניסים את הד' אמות של הלכה. זהו שאמרו חז"ל (ברכות נה.): אין להקב"ה נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה שנאמר: "ובלב כל חכם לב נתתי חכמה". וכולם שואלים, אם אין הקב"ה נותן חכמה רק למי שכבר יש לו חכמה, מהיכן תהיה לו החכמה הראשונה? ברם הן הן הדברים: יראת ה' היא החכמה הראשונה, כמו שכתוב (שבת לא.): שיש מפתחות חיצוניות שהן הבית קיבול לחכמה, ואילו המפתחות הפנימיות שם מקום החכמה, ומי שאין לו מפתחות חיצוניות, אין אפשרות להיכנס פנימה עם המפתחות הפנימיות.

ספר "יחי ראובן"

וְשִׁמְרֶתָ אֶת הַמִּצְוָה וְאֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶה הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם (י. ז)
היום לעשותם, ולמחר, לעולם הבא, ליטול שכרם (רש"י).

עיקר שכרו של האדם על קיום מצוות השי"ת הוא בעולם הבא, אם כן כיצד זה מוצאים אנו בתורה הבטחה לברכת שמים גם בעולם הזה. אין זאת אלא כדי לאפשר לנו לקיים מצוותיו, כדי שנוכל בכוחן לחיי העולם הבא. משל למה הדבר דומה, לאדם ששגר עגלון להסיעו למקום פלוני ותנאי התנה עמו, שאת שכרו ישלם כאשר יגיעו אל מחוז חפצם. אולם העגלון עני הוא, ועל כן התחייב השוכר שאת דמי המספוא לסוסים שמאביסים אותם בעת הליכתם ובחנייתם, ישלם לאלתר, שהרי מניין יקח העגלון אוכל לסוסיו, ובלעדיו, לא יוכלו להגיע אל מחוז חפצם. כך גם שכרו של עובד ה' הוא לאחר הגיעו אל מחוז חפצו, אל חיי העולם הבא, כי בעולם הזה, היום משועבד הוא לעשותם, לעמול ולדקדק במצוות

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr